

Fiolstræde 17 B, Postboks 2188, 1017 København K
taenk.dk · fbr@fbr.dk · +45 7741 7741
CVR: 6387 0528

Erhvervsminister Simon Kollerup
Erhvervsministeriet

min@em.dk

10. december 2020
Dok. 204915

Brug for uvildig undersøgelse af finansielle supermarkeder

Kære Simon Kollerup

Forbrugerrådet Tænk har igennem længere tid set med bekymring på udviklingen i den finansielle sektor. Det skyldes både de sager, der er afsløret om Danske Bank, men også mere generelt at vi kan se problemer med dårlig konkurrence og prissætning i finanssektoren samt tydelige interessekonflikter mellem, hvad der er i forbrugernes interesser, og hvad der er i de finansielle virksomheders interesser. Med den udvikling ser vi en betydelig fare for, at forbrugernes tillid til sektoren smuldrer til skade for den enkelte såvel som for samfundet.

En stor del af disse problemer synes at hænge sammen med udviklingen af det, man populært kalder finansielle supermarkeder. Derfor vil vi opfordre dig til at iværksætte en nærmere undersøgelse af, om denne udvikling er gået for vidt, eller om der kan foreslås en regulering, der griber mere grundlæggende fat om de strukturelle problemer i sektoren. Det handler både om den måde, sektoren er indrettet på, og om de incitamenter og interesser, der har betydning for den adfærd, de finansielle virksomheder har i forhold til forbrugerne.

Det vil vi gerne uddybe.

Vi har i de senere år set en række sager, der afspejler en adfærd, der i betydelig grad nedbryder forbrugernes tillid til den finansielle sektor. En velfungerende finanssektor, der varetager forbrugernes interesser, hvor priserne er fair, og som forbrugeren trygt og med tillid kan benytte, vil være en betydelig velfærdsgevinst for det danske samfund som helhed og for den enkelte forbruger.

Som en del af afsløringerne om gældsinddrivelsen i Danske Bank er det kommet frem, at Danske Bank klart har instrueret sine medarbejdere i, at de skal vælge bankens egen ejendomsmæglerkæde, Home, og her undgå at forhandle om salæret, når forgældede kunders bolig skal på tvangsauktion. Det har betydet, at sårbare kunder, der i forvejen lå ned, skulle betale ”overpris” til Home og dermed Danske Bank-koncernen.

Endvidere har der været en række rådgivningssager i en række banker – med Danske Bank som den mest markante – hvor det viste sig, at bankerne har solgt investeringsproduktet til kunder, selv om de vidste, at kunderne sandsynligvis ville tabe penge på det.

Disse sager peger på et helt grundlæggende problem i den måde, som den finansielle sektor har indrettet sig på over de senere år, hvor banker, realkreditselskaber, investeringsforeninger, ejendomsmæglere, pensionselskaber og forsikringselskaber har organiseret sig i nogle få, gigantiske finansielle supermarkeder, hvor man samarbejder og sender kunderne rundt i lukkede kredsløb.

Forbrugerrådet
Tænk

Umiddelbart må man forvente, at det vil svække konkurrencen i den finansielle sektor, når bankerne sender fx en potentiel huskøber direkte til deres egen ejendomsmægler, når der skal købes og sælges. Eller når huset skal finansieres, dirigerer kunden direkte videre til koncernens realkreditselskab, der i øvrigt også kan tilbyde en husforsikring via forsikringsselskabet og desuden har et pensionsselskab og andre investeringstilbud, hvor man kan investere overskydende penge fra hussalget. Det sker alt sammen, uden at kunden forlader koncernen, og uden at forbrugeren reelt har mulighed for at gennemskue, hvad der er rådgivning, og hvad der er salg, og om prisen er konkurrencedygtig.

Endvidere konkluderede Konkurrencerådet i deres rapport om konkurrencen i realkreditsektoren fra 2017, at en væsentlig faktor bag den manglende konkurrence i realkreditsektoren er, at realkreditprodukter sælges gennem bankerne, og at konkurrencen ikke fungerer. Dette er endnu et eksempel på, at de finansielle supermarkeder hæmmer konkurrencen og dermed en fair prissætning.

I forbindelse med forslaget om tidlig pension for nedslidte har brancheforeningen Finans Danmark givet udtryk for, at den skat, som sektoren skal betale, i overvejende grad vil blive overvæltet på forbrugerne. Det finder Forbrugerrådet Tænk uacceptabelt og ikke i tråd med politikernes hensigt med forslaget, og vi tolker også dette som et klart udtryk for, at konkurrencen i finanssektoren halter. Det skal i parentes bemærkes, at det ligger uden for vores mandat at forholde os til tidlig pension og pensionens finansiering. Det er udelukkende banksektorens håndtering via deres prissætning, der her har vores fokus.

På basis af ovenstående finder vi, at der er brug for, at vi nu får en uvildig undersøgelse af, hvad det betyder for forbrugerne og for samfundsøkonomien, at disse finansielle supermarkeder sender forbrugerne rundt i en salgs- og gebyrkarrusel, som kan være svær både at gennemskue og stige af, ligesom det bør afdækkes, hvordan man reguleringsmæssigt kan modvirke de negative effekter, som de afføder.

Vi skal derfor foreslå, at du nedsætter et udvalg, der undersøger området samlet, og hvis det viser sig, at der – som vi formoder – er interessekonflikter samt konkurrence- og gennemsigtighedsproblemer, kommer med anbefalinger til at skærpe konkurrencen i den finansielle sektor og modvirke den stærke sammenfletning af virksomheder på forskellige finansielle områder.

Vi vil gerne have mulighed for at drøfte dette nærmere med dig og håber, at du kan finde plads i din kalender til et møde om sagen.

Med venlig hilsen

Anja Philip
Formand

Mads Reinholdt
Direktør